

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Національної академії

керівних кадрів культури і мистецтв

кандидат мистецтвознавства, професор

Валерій МАРЧЕНКО

«07» квітня 2025 року

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Зайцева Олега Дмитровича

на тему «Театрально-декораційне мистецтво Закарпаття в соціокультурному

просторі України ХХ – початку ХХІ століть»,

поданої на здобуття ступеня доктора філософії

з галузі знань 03 Гуманітарні науки

за спеціальністю 034 Культурологія

Публічна презентація проведена на кафедрі психології та гуманітарних дисциплін 04 квітня 2025 року, протокол № 11.

Обґрунтування вибору теми дослідження. У соціокультурному просторі ХХ – початку ХХІ століть спостерігається взаємодія різних процесів, що впливають на ключові явища культури, зокрема на театральне мистецтво, яке своєю множинністю, специфікою історичного розвитку від традиційних багатовікових національних культур до сучасних міжкультурних комунікацій виступає чинником відтворення, збереження і презентації української культури та мистецтва у світі. Попри звернення культурологів до проблем театру в соціокультурному просторі, залишаються актуальними і потребують окремого дослідження питання театрального мистецтва як багатовимірного динамічного культурного та мистецького явища, яке, пройшовши складний шлях від примітивних декорацій до створення високохудожніх творів декораційного мистецтва в національній театральній культурі України та її регіонів, поєднує традиції з сучасними сенсами, функціями, формами.

Традиції українського театрального мистецтва стали основою творчості перших художників театрів Закарпаття, які у процесі засвоєння, адаптації, запозичення і вдосконалення різномірних художніх явищ у тісному взаємозв'язку традицій і новітніх тенденцій становлять особливості театрального мистецтва регіону ХХ – початку ХХІ століть.

Досліджуючи театральне мистецтво Закарпаття, необхідним є звернення до характеристики суспільства, в якому воно функціонує, до аудиторії, яка його сприймає та творчої особистості, яка його створює. Процеси творення, сприйняття і функціонування театрального

мистецтва не можливо повноцінно дослідити без історії театру та основних принципів розуміння сутності соціокультурного простору. Твори театрального декоративного мистецтва сприяють осмисленню генезису декоративного мистецтва, його систематизації, класифікації, типологізації та встановленню закономірностей у відтворенні, збереженні й розвитку культурних традицій у контексті сучасних соціокультурних процесів України ХХ – початку ХХІ століть.

Культурологічне осмислення театрального декоративного мистецтва Закарпаття як культурного і мистецького явища соціокультурного простору України ХХ – початку ХХІ століть сприятиме більш глибокому вивченню української культури, розумінню її історичних процесів, відтворенню національного колориту та культурної ідентичності, закономірностей і специфіки регіону, що й зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження становить складову комплексної теми «Актуальні проблеми теоретичної та практичної культурології» (державний реєстраційний номер № 0120U105692). Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (протокол № 4 від 26 жовтня 2021 року).

Наукова новизна полягає в тому, що у дослідженні *уперше*:

на основі систематизованого джерелознавчого матеріалу театрального декоративного мистецтва Закарпаття розкрито як багатовимірне динамічне культурне та мистецьке явище в контексті соціокультурного простору України ХХ – початку ХХІ століть. Театральне декоративне мистецтво Закарпаття, як носій художніх цінностей, культурних традицій та технологічних інновацій у контексті сучасних соціокультурних процесів постає виразником культуротворчої функції театрального декоративного мистецтва, що поєднує традиції з сучасними сенсами, функціями, формами в національній театральній культурі України та її регіонів.

проаналізовано генезис та особливості періодизації розвитку театрального декоративного мистецтва Закарпаття у соціокультурному просторі України ХХ – початку ХХІ століть. Визначено етапи історичного розвитку театрального декоративного мистецтва Закарпаття визначеного періоду, а саме: перший етап – 1920–1940 роки – позначені діяльністю «Руського театру товариства «Просвіта» в Ужгороді (1920), «Дружество Руський театр» (Ужгород, 1930); «Руський театр імені Миколи Садовського» (Ужгород, 1933); «Земський народний Підкарпаторуський театр» (Ужгород, 1936); театр «Нова сцена» (Хуст, 1936) та «Угро-руський національний театр» (Ужгород, 1939); другий етап – 1946–1999 роки – заснування Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру (Ужгород, 1946), Мукачівського драматичного театру (Мукачево, 1947), Закарпатського обласного театру ляльок (Ужгород, 1983), Закарпатського обласного угорського драматичного театру (Берегово, 1993); третій етап – 2000–2020 роки – період розвитку культурної комунікації

режисера та художника з використанням семіотичного підходу під час створення і оформлення вистави;

розкрито семіотику театрального-декораційного мистецтва у виставах театрів Закарпаття як культурну комунікацію та образно-емоційний зміст у контексті соціокультурного простору України XXI століття;

виявлено роль культурних кодів «Театру художника Емми Зайцевої» у розвитку творчості та самоідентифікації митця XXI століття як явища суто індивідуального характеру, що існує в особистому сценографічному просторі художника, маніфестуючи індивідуальний почерк майстра.

Уточнено: понятійно-категоріальний апарат дослідження, а саме: «театрального-декораційного мистецтва» визначено як багатовимірну динамічну частину культуротворчого процесу, що складається зі взаємодії театральних художників та акторів з різними елементами сценічного простору (декорація, костюм, грим, реквізит, світло) та у хронотопі вистави поєднує традиції з сучасними сенсами, функціями і формами. «Сценографію» визначено як чуттєву культурну спадщину, в якій передається відчуття художників вистави щодо взаємодії кольору, форми, простору та настрою.

Розширено уявлення про внесок діячів культури і мистецтва України у розвиток театрального-декораційного мистецтва Закарпаття XX – початку XXI століть.

Введено до наукового обігу інформацію з архівних матеріалів Виноградівського районного історичного музею (Закарпаття), театрального відділу музею історії Національного музею у місті Прага та музею лялькового мистецтва у місті Хрудім (Чеська Республіка), яка сприятиме більш глибокому розумінню національних традицій Закарпаття та їх актуалізації у театральному-декораційному мистецтві України XX – початку XXI століть.

Теоретичне та практичне значення дисертації. Основні теоретичні положення й висновки, сформульовані в дисертації, можуть бути використані у розробці теоретичних навчальних курсів «Теорія та історія української культури», «Культурологія», «Історія української театру», «Театральна культура України», «Знак і символ в театрі», вдосконаленні змісту науково-педагогічної підготовки культурологів, мистецтвознавців, театрознавців, при укладанні енциклопедичних, довідково-біографічних, краєзнавчих видань, підготовці підручників, методичних рекомендацій, навчальних посібників, хрестоматій тощо.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійним науковим дослідженням, теоретичні обґрунтування, висновки якого здійснені здобувачем самостійно. Наукові публікації з теми дисертації є одноосібними.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі психології та гуманітарних дисциплін Навчально-наукового інституту практичної культурології та артменеджменту Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Науковий керівник – доктор культурології, професор, професор кафедри музичного мистецтва, заслужений діяч мистецтв України Садовенко Світлана Миколаївна.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, встановлено, що дисертаційна робота Зайцева Олега Дмитровича є результатом самостійних

досліджень, не містить елементів плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

Публікації. Основні результати дисертації викладено у 34 публікаціях, з них 5 статей у наукових фахових виданнях, затверджених МОН України; 1 стаття у зарубіжному науковому виданні; 22 праці – апробаційного характеру; 6 статей – додатково відображають зміст дисертації.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Зайцев О. Історико-культурний аналіз театральньо-декораційного мистецтва Закарпаття 20–40 років ХХ сторіччя. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, Культурологія, Соціологія.* Маріуполь : МДУ. 2022. № 23. С. 57–66. DOI: <https://doi.org/10.34079/2226-2849-2022-12-23-57-66>

2. Зайцев О. Театральньо-декораційне мистецтво Закарпаття в соціокультурному просторі України ХХ сторіччя (45–90 роки). *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, Культурологія, Соціологія.* Маріуполь : МДУ. 2022. № 24. С. 26–34. DOI: <https://doi.org/10.34079/2226-2849-2022-12-24-26-34>

3. Зайцев О. Семіотичні аспекти дослідження театральньо-декораційного мистецтва Закарпаття ХХІ сторіччя. *Культурологічний альманах.* Київ : УДУ ім. М. Драгоманова. 2023. № 1. С. 174–180. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.1.23>

4. Sadovenko S., Zaitsev O., Historiography of the study of theatrical and decorative art in the theatrical culture of Transcarpathia in the 20th – first quarter of the 21st century. *Культура і сучасність: альманах.* Київ : НАКККіМ, 2024. № 26 (1). С. 31–39. DOI: <https://doi.org/10.63009/cac/1.2024.31>

5. Zaitsev O. Stage costume in the cultural space of Transcarpathia in the 20th and first quarter of the 21st century. *Культура і сучасність: альманах.* Київ : НАКККіМ, 2024. № 26 (2). С. 39–47. DOI: <https://doi.org/10.63009/cac/2.2024.39>

Стаття у іноземному науковому періодичному виданні:

6. Зайцев О. Феномен Закарпатського театральньо-декораційного мистецтва ХХ сторіччя. *KELM (Knowledge. Education. Law. Management).* 2022. № 1(45). Р. 67–71. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.1.11>

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Зайцев О. Постать жінки-художника у театральньо-декораційному мистецтві Закарпаття ХХ – першої чверті ХХІ сторіччя : Культурологічний аспект. *Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: досягнення, інновації, перспективи* : збірник наукових праць. Київ : НАКККіМ, 2024. С. 88–102.

8. Зайцев О. Андрій Коцка: генеза театрального-декораційного мистецтва Закарпаття 40–60-х років ХХ століття. *Феномен культури пост глобалізму – контекст військових конфліктів*: збірник наукових матеріалів ІV Міжнародної науково-практичної конференції (Маріуполь, 22 листопада 2023 р.). Маріуполь: МДУ. 2023. С. 137–142.
9. Зайцев О. Театральне-декораційне мистецтво Закарпаття, як соціокультурний феномен ХХ століття. *Сучасні дослідження в галузі культури і мистецтва* : збірник тез VIII Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 27 квітня 2023 р.). Київ : КНУТКІТ, 2023. С. 44–48.
10. Зайцев О. Фольклорна парадигма Закарпатського театральне-декораційного мистецтва ХХІ століття. *Стан та перспективи розвитку культурологічної науки* : збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (Миколаїв, 22 грудня 2022 р.). Миколаїв: МФ КНУКіМ, 2022. С. 33–39.
11. Зайцев О. Мала сцена в закарпатському театральному просторі ХХІ століття: Культурологічний аспект. *Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: досягнення, інновації, перспективи* : збірник наукових праць. Київ : НАКККіМ, 2023. С. 82–86;
12. Зайцев О. Сценографія Закарпаття ХХ сторіччя в ескізах М. Манджули *Синтез мистецтва у сучасних соціокультурних процесах* : матеріали Міжнародної наукової конференції (Київ, 8 листопада 2022 р.). НАМ України, Politechnika Warszawska, ІНТВАУ. Київ, 2022. С. 40–41.
13. Зайцев О. Культурологічні особливості Закарпатського театральне-декораційного мистецтва (на прикладі Закарпатського театру ляльок 1980–2020 роки. *Modern and global methods of the development of scientific thought* : збірник матеріалів V-тої Міжнародної науково-практичної конференції (Флоренція, Італія, 25–27 жовтня 2022 р). Florence, Italy, 2022. P. 70–75. DOI: <https://doi.org/10.46299/ISG.2022.2.5>
14. Зайцев О. Творчий шлях українського декоратора Марії Тушицької: історико-культурний аспект. *Multidisciplinary academic research, innovation and results* : збірник матеріалів ХХІІ-тої Міжнародної науково-практичної конференції (Прага, Чехія, 07-10 червня 2022 р). Prague, Czech Republic, 2022. P. 129–133. DOI: <https://doi.org/10.46299/ISG.2022.1.22>
15. Зайцев О. Міжнародний театральний фестиваль моновистав «Монологи над Ужем», як осередок сучасного європейського театру. *Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: досягнення, інновації, перспективи* : збірник матеріалів XI-ої Міжнародної наук. конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів (Київ, 10 грудня 2021 р.). Київ : НАКККіМ, 2022. С. 29–36.
16. Зайцев О. Традиційні тенденції оформлення музичних вистав Закарпатського українського музично-драматичного театру ХХ сторіччя. *Theoretical and empirical scientific research: concept and trends* : збірник матеріалів III-тої Міжнародної науково-практичної конференції (Оксфорд. Велика Британія, 10 грудня 2021 р). Oxford. UK. 2021. Т.3. P. 127–129. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-10.12.2021.v3>

17. Зайцев О. Творчість Михайла Михалевича в контексті розвитку декоративного мистецтва державного театру Карпатської України. *Феномен культури пост глобалізму* : збірник матеріалів II-ої Міжнародної науково-практичної конференції (Маріуполь, 26 листопада 2021 р.). Маріуполь : МДУ. 2021. С. 80–83.

18. Зайцев О. Новаторська роль Миколи Кричевського у розвитку театральньо-декоративного мистецтва Руського театру товариства «Просвіта» в Ужгороді. *Стан та перспективи розвитку культурологічної науки* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Миколаїв, 17 листопада 2021 р.). Миколаїв : МФ КНУКіМ, 2021. С. 31–34.

19. Зайцев О. Театральньо-декоративне мистецтво 20–40-х років ХХ сторіччя в контексті розвитку культури Закарпаття. *Theory and practice of modern science* : збірник матеріалів II-ої Міжнародної науково-теоретичної конференції (Краків, Польща, 12 листопада 2021 р.). Krakow, Pl. 2021. Т. 2. Р. 122–124. DOI : <https://doi.org/10.36074/scientia-12.11.2021>

20. Зайцев О. Роль театру художника Емми Зайцевої у збереженні й відтворенні Закарпатського народного костюму у ХХІ столітті. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір* : збірник матеріалів V-тої Міжнародної наук. конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів (Київ, 4–5 листопада 2021 р.). Київ : НАКККіМ, 2021. С. 8–10.

21. Зайцев О. Театральний костюм у театральній культурі Закарпаття ХХ-ХХІ століття: історико-культурний аспект. *Львівська національна галерея мистецтв імені Б.Г. Возницького й музейництво в Україні: мистецтво і ментальне здоров'я*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 27 вересня 2024 р.). Львів : ЛНГМ ім. Б. Возницького. 2024. С. 140–145.

22. Зайцев О. Культурний код сценічного простору Емми Зайцевої. *Вплив жінок мисткинь на становлення і розвиток українського мистецтва*. збірник матеріалів ХХІХ наук. читань «Марія Заньковецька та її доба» (Київ, 14 грудня 2023 р.). Київ : Музей театрального, музичного та кіномистецтва України. 2024. С. 103–112.

23. Зайцев О. Опера «Наталка Полтавка» як культурний код театральньо-декоративного мистецтва Закарпаття (на прикладі вистав закарпатського театру ХХ – ХХІ століття). *Професійна мистецька освіта : методичний аспект* : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 7 лютого 2024 р.). Київ : Академія мистецтв імені Павла Чубинського. 2024. С. 184–191. DOI: <https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.501.306>

24. Зайцев О. Розвиток театральної культури Закарпаття ХХ століття. *Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспект*: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (Луцьк, 17–19 червня 2022 р.). Луцьк : Вид. дім Гельветика. 2022. С. 117–121.

25. Зайцев О. Вертеп та бетлегем, як витоки Закарпатського театральньо-декоративного мистецтва (20 – ті роки ХХ століття). *Синтез мистецької науки, освіти та творчості в Україні та глобальному культурному просторі* :

матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (Ужгород, 17–18 лютого 2022 р.). Ужгород : УжІКіМ. 2022. С. 203–206.

26. Зайцев О. Театрально-декораційне мистецтво Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру 1945–1960 роки. *Синтез мистецької науки, освіти та творчості в Україні та глобальному культурному просторі* : збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції (Ужгород, 18–19 лютого 2021 р.). Ужгород : УжІКіМ. 2021. С. 36–50.

27. Зайцев О. Емма Зайцева: сценографічні образи в просторі закарпатського театру. *Синтез мистецької науки, освіти та творчості в Україні та глобальному культурному просторі* : збірник матеріалів II-гої Всеукраїнської науково-практичної конференції (Ужгород, 23–24 квітня 2020 р.). Ужгород : УжІКіМ, 2020. С. 36–50.

28. Зайцев О. Театрально-декораційне мистецтво театру «Нова сцена» (1936–1939 років). *Український театр: Історія. Освіта. Експеримент* збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Ужгород, 8–9 жовтня 2020 р.). Ужгород : УжІКіМ, 2020. С. 41–49.

Публікації, які додатково відображають наукові результати дисертації:

29. Зайцев О. Національна ідентичність театрально-декораційного мистецтва Закарпаття ХХ–ХХІ сторіччя (на прикладі вистави «Наталка Полтавка» І. Котляревського). *Культурологічні джерела*. Ужгород, 2023. № 3, 4 (63, 64). С. 67–70.

30. Зайцев О. Формування сценографії Закарпаття у виставах Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру період 1960–1980 роках. *Трибуна*. Київ, 2022. № 1. С. 47–48.

31. Зайцев О. Сценографія Закарпатського українського музично-драматичного театру ХХІ сторіччя (2001–2021 роки). *Культурологічні джерела*. Ужгород, 2021. № 4 (56). С. 55–58.

32. Зайцев О. Театрально-декораційне мистецтво Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру 1981–2000 роки. *Культурологічні джерела*. Ужгород, 2021. № 3 (55). С. 57–60.

33. Зайцев О. Театрально-декораційне мистецтво Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру 1961–1980 роки. *Культурологічні джерела*. Ужгород, 2021. № 2 (54). С. 65–69.

34. Зайцев О. Театрально-декораційне мистецтво Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру 1946–1960 роки. *Культурологічні джерела*. Ужгород, 2021. № 1 (53). С. 59–62.

Структура та обсяг дисертації. Структура дисертації зумовлена метою і завданнями дослідження та складається зі вступу, чотирьох розділів, поділених на одинадцять підрозділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та літератури, додатків. Загальний обсяг дисертації з додатками складає 356 сторінок, з яких 186 – основного тексту. Список використаних джерел та літератури містить 375 позицій.

Характеристика особистості здобувача. Зайцев Олег Дмитрович народився 25 лютого 1967 р. на Одещині. У 1989 році закінчив Одеське державне театральне художньо-технічне училище та отримав диплом «молодшого спеціаліста». У 2000 році завершив навчання у Рівненському державному гуманітарному університеті та отримав диплом «спеціаліста». Працював директором Закарпатського обласного художнього музею імені Йосипа Бокшая, директором Закарпатського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені братів Шерегіїв.

З 1 вересня 2021 р. по даний час навчається в аспірантурі Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Заслужений працівник культури України (2019), член Національної спілки театральних діячів України (1992).

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація виконана фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури. Структура та побудова дисертації логічна. Стиль дисертації відповідає вимогам МОН України.

Рецензенти рекомендують: відповідно до п.15 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, *пропонується такий склад разової ради:*

Голова ради:

Афоніна Олена Сталівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичного мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Рецензенти:

Кравченко Анастасія Ігорівна – доктор мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Соболевська Світлана Олександрівна – кандидат культурології, доцент, доцент кафедри психології та гуманітарних дисциплін Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Офіційні опоненти:

Сабадаш Юлія Сергіївна – доктор культурології, професор, завідувач кафедри культурології Маріупольського державного університету.

Юдова-Романова Катерина Володимирівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри режисури та акторської майстерності Київського національного університету культури і мистецтв.

У результаті попередньої експертизи дисертації **Зайцева Олега Дмитровича** і повноти публікацій основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Зайцева О. Д. на тему «Театрально-декораційне мистецтво Закарпаття в соціокультурному просторі України ХХ – початку ХХІ століть».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Зайцева О.Д. відповідає спеціальності 034 Культурологія і вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Зайцева О. Д. на тему: «Театрально-декораційне мистецтво Закарпаття в соціокультурному просторі України ХХ – початку ХХІ століть» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 034 Культурологія.

4. Рекомендувати вченій раді Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Афоніна Олена Сталівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичного мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Рецензенти:

Кравченко Анастасія Ігорівна – доктор мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Соболевська Світлана Олександрівна – кандидат культурології, доцент, доцент кафедри психології та гуманітарних дисциплін Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Офіційні опоненти:

Сабадаш Юлія Сергіївна – доктор культурології, професор, завідувач кафедри культурології Маріупольського державного університету.

Юдова-Романова Катерина Володимирівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри режисури та акторської майстерності Київського національного університету культури і мистецтв.

Презентація Зайцева Олега Дмитровича на 14 стор. додається.

Головуючий

доктор культурології, професор

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ

Ольга ОВЧАРУК

Ольга Овчарук